

сухи дърва, та ги запалели да изгорятъ. Хиляди българи измръбли при тѣзи ужасни мършегорения.

Никой не можелъ да се спаси отъ кърджалии и отъ чума, ако не избѣга далече въ планинитѣ, дето пъкъ може или да бжде разкъсанъ отъ звѣрове, или да умре отъ гладъ.

Нашиятъ родолюбецъ, епископъ Софроний, въ своята книжка разказва, че билъ въ Плѣвенъ, когато пристигнала турска войска. Хората се разбѣгали, а той, като владика, на кжде да бѣга? Въ българска кжща не можелъ да влѣзе, защото всички били заети отъ турцитѣ. Намѣренъ на тѣсно, за да не го убиятъ, той се вмъкналъ въ единъ турски харемъ, дето били затворени турски жени и момичета, много отъ които били крадени и потурчени българки. Женитѣ си затулили лицата, но го приели милостиво и му дали една стаичка, въ която тайно живѣлъ 26 дена. „Турчинътъ домакинъ на харема не ме уби, нито изпжди — казва Софроний. Ала нѣмаше храна. Цѣли дни подъ редъ азъ нищо не турѣхъ въ уста. Малко остана да загина отъ гладъ. Най-сетне турскитѣ войски си отидоха и азъ излѣзохъ отъ харема, па отидохъ въ дома на единъ българинъ епитропъ. Въ това време всички, що бѣха излѣзли отъ скривалището, се разтичаха изъ улицитѣ, викаха, чупѣха ржце и припадаха отъ страхъ.

— Що е бре? — питамъ азъ.

— Бѣгайте, крийте се отново, викатъ всички, че кърджалии пристигнали и искатъ да влѣзатъ въ града, за да го обератъ и изгорятъ.

Гледахъ, какъ кадъни и българки всѣка съ своитѣ нанизи и украси въ ржка плачатъ и бѣгатъ къмъ турската махала, дано да се запазятъ.